

The Teaching of Ethics

**SUKHIT PHAOSAVASDI, MD*,
YUEN TANNIRANDORN, MD*,
PINIT KULLAVANIJAYA, MD****

**SURASAK TANEEPANICHSKUL, MD*,
CHUMSAK PRUKSAPONG, MD*,**

In the past 5 years, The Medical Association of Thailand (MAT) appointed the ethical committee to oversee ethical activity which has been divided into :

1. The Ethics of Human Research.
2. The Teaching of Ethics.
3. Ethical effects of medical practice from new legislations.

The teaching of ethics is under supervision of many organizations, namely : The Ministry of Education, Ministry of Public Health, Royal Colleges, Medical Council, medical schools as well as medical associations of all specialties. They have joint responsibility and are involved because of several new legislations especially the National Bill on Education.

The MAT ethical committee has been monitoring the teaching on ethics for the medical students with the hope that the new graduates can practice appropriately even though there are many social limitations.

One activity that clearly showed benefit appeared in the report from the workshop on the development of medical ethics describing detail of the plan according to priority of the mission as well as persons responsible for carrying out the mission to reach the ultimate goal. It also consists of performance index and assessment by external committee.

An example of accomplishment from this workshop is the organization of a workshop to provide the medical faculty members necessary knowledge and skill in teaching of medical ethics and the communication skill.

According to the medical ethics master plan implemented in 2002, 60 per cent of the new academic members of the faculty are required to attend the workshop by the year 2004 and all 100 per cent by 2008. The subject matters on medical ethics are listed for medical students (6 years) as well as for the residents (3 years).

There will be teaching materials created for this purpose, useful external classroom activities by the medical students will be encouraged to promote the learning and understanding of medical ethics, medical personnels of high ethical standing will be honored, the examination on ethics will be done to assess the learning.

As for the teachers, the teaching of medical ethics will be included as credit necessary for academic promotion as well as annual stipend promotion.

Thus, the conclusion from the workshop can be applied and assessed as well as can be a model for other medical institutions to follow.

Key word : Teaching, Ethics

**PHAOSAVASDI S, TANEEPANICHSKUL S,
TANNIRANDORN Y, PRUKSAPONG C, KULLAVANIJAYA P
J Med Assoc Thai 2003; 86: 288-290**

* Member of Thai Medical Association.

** President of the Royal College of Physicians of Thailand, Secretary General of Medical Council.

การเรียนการสอนด้านจริยธรรม

สุขิต เผ่าสวัสดิ์, พบ*, สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล, พบ*,
เยื่อน ตันนิรันดร, พบ*, ชุมศักดิ์ พฤกษาพงษ์, พบ*, พินิจ กุลละวณิช, พบ**

ในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมามีคณะกรรมการจริยธรรมได้รับมอบหมายจากแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ๔ ให้ดูแลงานทางด้านจริยธรรม สามารถสรุปว่าทำงานต่าง ๆ แบ่งตามหัวข้อใหญ่ได้ดังนี้

1. จริยธรรมในการทำวิจัยในคน⁽¹⁾
2. การเรียนการสอนด้านจริยธรรม
3. จริยธรรมในการทำเวชปฏิบัติ พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ และร่างพระราชบัญญัติยา

จริยธรรมในการวิจัยในคนได้สรุปและพิมพ์รายงานไปแล้วในจดหมายเหตุทางแพทย์⁽¹⁾ ในส่วนต่อไปนี้จะสรุปว่าได้มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับในการเรียนการสอนด้านจริยธรรมอย่างไร?

ในการเรียนการสอนด้านจริยธรรมนั้นอยู่ในความดูแลของหลายองค์กร เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข แพทยสภา คณะแพทยศาสตร์ทั้ง 13 สถาบัน ราชวิทยาลัยและสมาคมทางการแพทย์ทุกสาขา ที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบและมีส่วนเกี่ยวข้องกันเพราะบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหลายฉบับ ที่สำคัญที่สุดคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542⁽²⁾

คณะกรรมการด้านจริยธรรมที่ได้รับมอบหมายจากแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ๔ ได้เฝ้าดูการดำเนินงานทางด้าน การเรียนการสอนจริยธรรมแก่นิสิต นักศึกษาแพทย์ด้วยใจจดจ่อเพราะหวังไว้ว่าจะได้บัณฑิตแพทย์ที่สามารถปฏิบัติงานตามที่คาดหวังไว้ ภายใต้ข้อจำกัดหลายประการในสังคมไทย⁽³⁻⁵⁾

มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เชื่อว่าจะก่อประโยชน์ได้อย่างชัดเจนปรากฏจากรายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาเวชจริยศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดของแผนปฏิบัติงานที่วางลำดับความสำคัญของงาน บอกภารกิจไว้ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการไปสู่เป้าหมายตามปริมาณงานและระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีดัชนีชี้วัดที่ชัดเจนว่าทำหรือไม่ได้ทำ และมีการประเมินผลโดยคณะกรรมการจากภายนอก⁽⁶⁾

ขอยกตัวอย่างเพื่อประกอบในรายงานนี้ว่าภารกิจที่สำคัญที่สุดอันดับแรกที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาเวชจริยศาสตร์ คือ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการและการอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาจารย์ทั้งด้านองค์ความรู้และทักษะการเรียน การสอนด้านเวชจริยศาสตร์รวมทั้งทักษะการสื่อสาร โดยคณะกรรมการคณะแพทยศาสตร์และโรงพยาบาลร่วมกับคณะกรรมการเวชจริยศาสตร์และคณะกรรมการภาควิชาาร่วมกันเป็นผู้รับผิดชอบในการออกคำสั่งให้อาจารย์บรรจุใหม่ร้อยละ 60 เข้าอบรมภายในปี พ.ศ. 2547 และให้ครบร้อยละ 100 ภายในปี พ.ศ. 2551 ทั้งนี้เพื่อเป็นไปตามแผนแม่บทด้านเวชจริยศาสตร์ที่ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2545 เนื่อหาตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาเวชจริยศาสตร์ที่ได้บรรจุไว้ในแต่ละภาควิชาสำหรับ นิสิตแพทย์และแพทย์ประจำบ้านตลอดระยะศึกษา 6 ปี และ 3 ปี ตามลำดับ รวมทั้งให้มีสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ในการเรียนรู้และพฤติกรรมด้านเวชจริยศาสตร์ กำหนดจรรยาบรรณ ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลตัวอย่าง ตาม ประเพณีวัฒนธรรม การสอบเพื่อประเมินผล การสอนด้านเวชจริยศาสตร์ของอาจารย์ให้นับเป็นภาระงานและข้อกำหนดในการขอตำแหน่งทางวิชาการ และเลื่อนระดับขั้นเงินเดือนประจำปี ทั้งนี้ให้มีการบันทึกอย่างมีระบบเพื่อสามารถนำมาประเมินอย่างเหมาะสม

จะเห็นได้ว่า ภารกิจจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาเวชจริยศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถนำไปปฏิบัติและประเมินผลได้ จึงน่าจะเป็นแบบอย่างให้สถาบันบางแห่งที่เกี่ยวข้องประยุกต์ไปปฏิบัติได้เช่นกัน

คำสำคัญ : การเรียนการสอน, จริยธรรม

**สุจิต เมาส์สวัสดิ์, สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล,
เอื้อน ตันนิรันดร์, ชุมศักดิ์ พุกชาพงษ์, พินิจ กุลละวณิช
จดหมายเหตุทางแพทย์ ๙ 2546; 86: 288-290**

* สมาชิกแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ๙

** ประธานราชวิทยาลัยอายุรแพทย์, เลขาธิการแพทยสภา

เอกสารอ้างอิง

1. สุจิต เมาส์สวัสดิ์, สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล, เอื้อน ตันนิรันดร์, เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์, ชุมศักดิ์ พุกชาพงษ์, พินิจ กุลละวณิช. จริยธรรมการทําวินิจฉัยในคน. จดหมายเหตุทางแพทย์ 2545; 85: 317-20
2. ก้าวต่อไป. เส้นทางปฏิรูปการศึกษาไทย 5 กันยายน 2542.
3. เมติคอลใหม่. ปรับหลักสูตรแพทย์เพิ่มอีคิว. 16-30 พฤศจิกายน 2545.
4. เมติคอลใหม่. ทบวงฯ ยินยอมหลักสูตรแพทย์ไม่จำเป็นต้องปรับ 16-31 ธันวาคม 2545.
5. ไสร์จจ หงศ์ดามรงค์, สุจิต เมาส์สวัสดิ์, สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล, เอื้อน ตันนิรันดร์, เฮนรี ไวลด์, ชุมศักดิ์ พุกชาพงษ์. การศึกษาแบบการเพิ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ในหลักสูตรแพทย์. จดหมายเหตุทางแพทย์ 2543 ; 83 : 969-74.
6. รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาเวชจริยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย วันที่ 26-28 เมษายน 2545 ณ คานารีเบย์ จังหวัดระยอง